

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Die 29. Septembris. In Festo S. Michaelis Archangeli. Quis Deus similis tui?
Quis ut Deus? Qui ex pugnando dæmoni Michaëlis est gladius, noster est,
si nostra hæc verba facimus, Quis ut Deus?

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

pro neglecto & deserto sollicitè revocando, quod postremum quia frequentius est & minus tamen frequenter agitatum, urgeri potest hæc præcipue Veritas:

Revocanti hominem Deo ab errore via suæ non obsequi, pejus est, quam

primò vocantem ne erraret, non sequi.

Videnda ibidem quæ postrema proponitur Veritas, ubi multa de relinquendis omnibus, & quæ huc spectant ex hac 4. parte suggeruntur tota Hebdomada 17.

Die 29. Septemb.

IN FESTO SANCTI MICHAELIS ARCHANGELI.

Quis Deus similis tui? Mich. 7.

VERITAS PRACTICA.

Quis ut Deus?

Qui expugnando demoni Michaelis est gladius, noster est, si nostra hæc verba facimus, *Quis ut Deus?*

Vel sic brevius:

Quo Michael gladio demonem vicit, hoc eum ipso vincimus, si volumus.

RATIO EST, Quia gladius quo Michael demonem expugnavit & vicit, hæc verba sunt qua contrahunt rebellantem angelum protulisse dicitur; *Quis ut Deus?*

Sed hæc etiam verba si probe intelligimus & religiosè proferimus, tantum apud nos valere possunt cum gratia, ut nos impugnantem demonem sic vincamus.

Ergo & ipso Michaelis gladio demonem vincimus, si ut ille fortiter, nos ita velimus hoc uti gladio. Quem in usum & finem opportunè hæc in hodierno leguntur Evangelio: *si manus tua, vel pes tuus scandalizat te, abscinde eum. & projice abis te. Et si oculus tuus scandalizat te, erue eum & projice abis te. Quæ ad rem nostram seu ad Veritatem elucidandam ita exponitur, ut elucidatâ Veritas patri sensu cedat in gloriam sancti hujus Archangeli, ac in nostrum profectum.*

I. PUNCTUM.

TANTA est angelicæ naturæ dignitas, & inter angelos, tantus semper Archangelo Michaeli honor est habitus, ut

quæ ab errore infidelium non omnino, sed ex parte tantum ad fidem Christianam converterentur, aut qui ab illa deficerent, cum audirent tam mira de hoc divini exercitus Principe prædicari, putarent illum & cohererent velut quendam Deum ex illis quos vocabant Minores sive Minorum gentium Deos & Genios. Hæc causa fuit cur Apostolus scribens ad Colossenses, gravibus eos moneret verbis, caverent diligenter, ne se seduci paterentur in humilitate & religione Angelorum, id est, in humili quodam latræ cultu, quem nonnulli deferrebant angelis velut quibusdam Diis. Quod certè non erat illis cultum deferre, sed auferre, non erat S. Michaelem celebrare sic divinis honoribus illum colendo, sed ejus potius celebritatem nominis deprimere & obscurare, cum nihil æquè celebrem & illustrem eum fecerit, quam pro Dei unitate pugnam suscipere, pro incomparabili ejus dignitate, pro summa & incommunicabili creaturæ divinitate præhari & vincere.

Coloss. 2.

Hoc est enim quod ei nomen Michaelis comparavit, hoc est quod ei gladium velut honoris insignem promeruit, hoc est quod omnibus retro sæculis notum fieri voluit, *Quis ut Deus? Quis similis tui Domine? Quis ausit se Deo similem facere? Non sine causa gladium portat, liceat mihi hoc Apostolicum usurpare, Dei enim minister est, non Deus, sed Dei minister. Divinitatis patrociniū ita suscipiens contra perduelles socios, ut quo illos prostravit gladio, nos eodem instruxerit expugnandos & vincendos.*

Rom. 13.

Res à primo exortu narranda est, & narratio petenda ex his Apocalypsis verbis: *Et factum est prælium magnum in caelo: Michael & Angeli ejus præliabantur cum dracone, & dracone pugna-*

ibat. *Et angeli ejus: Et non valuerunt, neque locuta inuentus est eorum amplius in caelo.* Et projectus est draco ille magnus, serpens antiquus, qui vocatur diabolus & Satanas qui seducit uniuersum orbem, & projectus est in terram, & angeli ejus cum illo missi sunt. Sic S. Joannes Apocalypicus scriptor. Hoc autem praelium angelicum referri potest ad triplex tempus, nempe praeteritum, quo ipso die creati sunt angeli; praesens quo mortalis haec vita transigitur, quae militia est super terram; & futurum quod erit Antichristi, de quo postremo nihil nobis modo agendum est, sed de aliis duntaxat duobus, quorum primum hoc primo puncto, tum alterum sequenti exponetur.

Ut vero dilucidius fiat expositio, distinguenda sunt breuiter certa quaedam capita, quorum primum est, sic creatos esse angelos in caelo Empyreo, ut non tamen viderent Deum, nec beati essent quem admodum vulgus putat; nullus enim a beatitudine potest excidere, cum ad ejus statum spectet firmitas sine metu cadendi. Creati sunt itaque viatores non comprehensores; creati sunt in gratia, non in gloria; creati sunt in statu mutabili, non immobili; creati sunt ut de. ti essent si velle: vel si nolent, infortices & damnati essent; creati sunt ut aliquo liberae voluntatis actu cum gratia mererentur beatitudinem, non ut illam solum gratis possiderent.

Ad hoc meritum sibi comparandum, propositus & praecipuus illis fuit a Deo quidam actus humilitatis, vel quo agnoscerent se a Deo in beatitudine consequenda dependere, vel quo se Dei filio incarnando subicerent; vel quo deum alio submissionis suae solverent debitum, quo certe nil erat iustius.

Noluerunt vero quidam eorum se huic praecipuo subicere, sed satis se beatos reputarunt sua naturali beatitudine, vel se satis fortes & potentes, ut ad supernaturalem suam ascenderent virtutibus sine tali demissionis actu, quo inter qui primus erat omnium, & qui ob insignem formam dictus est Lucifer, arrogantius insurrexit in Deum, dixitque provocans alios ad eandem audaciam: *Ascendam, similis ero Altissimo.* Id est, sicut Deus ex seipso beatus est, ita ego, ita nos omnes possumus beatos facere, sicque tertiam angelorum partem in suam trahit rebellionem.

Alii contra se libenter praecipuo submiserunt, de quibus eminentior qui postea dictus est Michael, ita exardere cepit in rebelles illos qui Dei similitudinem affectabant, ut contenta voce clamaverint quod supra dictum est, *Quis ut*

Deus? Quis quantumcumque sit excelsus se audeat comparare Deo, qui sicut unus est, ita nullum habet sibi similem? Quis hoc audeat nisi vecors, nisi temerarius, & impius? Quis nostrum sibi tantum ardeat, quin multo plura quae nos vere beatos faciant, in Deo esse cogitet? Sic pugnasse dicitur, quando sic aliis angelis suos vere pios exposuit affectus & conceptus.

Ex his autem verbis sic prolatis duo illa contigerunt, quae jam praebata sunt, sed quae uberius debent enarrari. Primum est, quod qui ea protulit, cum proprium nomen quo a caeteris dignosceretur non haberet, tunc ab aliis angelis dictus est Michael, conflatis scilicet in hoc unum vocabulum tribus illis verbulis, quae usurparat, *quis est Deus?*

Sicut asserunt quidam auctores Judam filium Mathathiae, dictum esse Macchabaeum, quod dum pugnaret contra Regem Antiochum, suis militibus velut belli tesseram dederit haec Moyses verba, *Quis sicut tu in fortibus Domini? Quae* verba sic Hebraice legerentur, *Mi Chamocha Baelim Jehova?* Quia vero tantum initials verborum literas suis vexillis inscribi iusserat, videlicet M. C. B. J. sicut Romanis solum erat haec verba. Senatus populusque Romanus sic contrahere, S. P. Q. R. hinc tandem factum est, ut compacto ex illis literis nomine Macchabi seu Macchabaeus Judas diceretur. Sic plane, si Hebraice velis haec verba reddere, *Quis ut Deus?* dicendum erit *Mi Cha El*, si vero verba in unum nomen simul compingere, nomen hoc erit *MICHAEL*.

Alterum autem quod inde contigit, cum hic Archangelus his ipsis verbis expugnare visus sit eum qui dicebatur Lucifer, & qui post dictus est draco & diabolus & Satanas, tum instar cuiusdam gladii quo tale praelium praeliaretur, habita sunt haec ipsa verba; & quaecumque jam figura & forma pingatur aut celebretur Michaelis gladius, nihil aliud revera praeter ipsum nomen, aut praeter illa verba quae contra rebelles protulit, & quibus eos velut quodam impugnavit gladio, debeat intelligi. Sic Apostolus gladium quo nos armat, vocat *gladium spiritus*, de quo post dicitur, & ipse Deus, *si acuro ut fulgur gladium meum.* Sed pergamus: Non tardum habuit res tanta exitum, sicut statim aeterna beatitudine donati sunt qui fideles angeli permanerunt, sic perduelles alii, nulla mora interjecta, rebellionis suae dederunt poenas, cum ut ait S. Petrus, *rudoribus inferni detrahitur in tartarum* Deus

ff. 14.

ff. 14.

Ex.

Ex. 15.

Dan.

Apoc. 11.

ibid.

Eph. 6.

Deut. 10.

ff. 6.

2. Pet.

revertari: quos scilicet gravius etiā in eos animadvertatur. Et S. Iudas, Angelos, inquit, qui non servaverunt suum principatum, sed dereliquerunt suum domicilium, in iudicium magni dno, vinculu æternu sub caligine refoverunt.

If. 14. De factiois autem Duce sic eleganter Isaias in persona Regis Babylonis: *Quomodo cecidisti de caelo Lucifer, qui mane oriebaris?* Id est, statim atque exortus es. *Que dicebas in corde tuo. In exilium conserdam, super astra Dei exaltabo solium meum. Ascendam super altitudinem nubium, similis ero Altissimo. Verumtamen ad infernum detraberis, in profundum Laci.*

Et 28. Nec 10. Propheta Ezechiel in figura Regis Tyri: *Tu signaculum similitudinis, plenus Sapientia, & perfectus decore, in deliciis Paradysi Dei fuisti, omnis lapis pretiosus operimentum tuum: Sardius, topasius, Et quæ plura profequitur, quibus insignes eius detribuaturæ dotes, Vnde tandem concludit: perfectus in via tua in die condictionis tue, non est inventa est iniquitas in te. Et recessisti, & recessisti de monte Dei Et elevatum est cor tuum in decore tuo, perdidisti Sapientiam tuam in decore tuo. Divina plane verba quæ luculenter eum totum expriment.*

Denique, tali ex prælio factum creditur, ut in locum Luciferi qui summus erat omnium, successerit merito suo Michael, quod illi certe est in omnem æteritatem honorificentius, quàm si primo talis creatus esset. Hoc autem ex Scripturis colligitur ubi *Principi magnus qui stat pro filio populi*, hoc est univertæ Præpositus iyoagogæ prædicatur tantæ que constat esse auctoritatis, ut cum duo Angeli prædicarent inter se de reditu Iudæorum in Palaestina, disceptationis palmam is retulerit, cuius se partibus Michael iunxit.

Da. 12. Ibid 10. Nec refert quod in sacris Scripturis vocetur Archangelus, quasi ex eorum esset numero, qui novem inter Angelorum ordines, penultimi recensentur. Nam hoc nomen Archangeli seu Angeli non est naturæ, sed officij. Id est, non ita certo euidam ordini affixum est, quin aliis omnibus attribui & applicari possit. Qui quis enim e supernis illis Spiritibus ad homines mittitur, hoc ipso quo mittitur, non iaturus aliquid, Angelus dicitur. Cum vero illud opus quod nunciat vel quod exequitur, maioris est momenti, dicitur Archangelus: ac prout sicut ex quolibet ordine possunt assumi qui mittantur, ut patet ex illo qui ad Isaiam missus est & qui ex Seraphim unus dicitur, ita possunt dici omnes

Haynesius Pars quarta.

Archangeli, ex officio scilicet quod illis creditum fuerit, licet non omnes sint ex illo singulari ordine, cui hoc nomen Archangeli magis proprie convenit.

Quod ergo Michael dicatur Archangelus, non magis obest quin sit unus vel etiā Primus ex Seraphim qui sunt inter omnes primi, quam obesse nil possit, quin alius ex ipsiis Seraphim dici possit Archangelus vel Angelus. Quod valde confirmatur, quantum maximè spectat ad S. Michaelem, ex his quæ refert Apostolus, cum secundum Christi adventum describens ait Thessalonicensibus: *Iste Dominus in iussu & in voce Archangeli & in tuba Dei descendet de caelo.* Quid est in voce Archangeli? & quis est ille Archangelus in cuius voce descendet Dominus? Ad primum respondet sanctus Chrysostomus esse Archangelum qui Angelis vel quis imperet, qui quasi voce Christi loquatur, aut quasi eius voce Christus loqueretur, omnes ut conveniant suscitaturi mortuos & Iudicem præcellunt: sic enim ipse Christus de se dixerat, *mittet Angelos suos cum tuba & voce magna*, Deinde vero ad secundum diserte respondet Divus Thomas hunc Archangelum esse Michaelem qui toti præsit Ecclesiæ. Ex quo utriusque Patris responso, quis non videat quàm hæc duo præclare simul in illo conveniant, & esse Archangelum, & esse primum & summum Angelorum? Nam quis alius quam primus & summus magis convenienter & ordinate cæteris omnibus imperet? Quis alius quam Primus omnium, primus omnes excitet & præcedat, ad magnificentum illud Ministerium, quod omnes Angeli Christo venturo sunt delaturi? Quis alius Christo adlit proximus, quam qui summus est inter alios? Si minori Tobie unus ex septem qui adstant ante Dominum comes datur honoris & officij gratia, qualisnam Christo debetur concepi datus, quo tempore summus illi ab omnibus deferendus est honor, nisi summus & primus, qui quo certe illustrior fuerit, in maiorem Christi gloriam redundabit?

Matt. 24.

Tob. 12.

Sic univertalis Ecclesia non aliis Eum colit Nominibus & Titulis, quam qui primatum inter omnes delignant. *Præpositus*, inquit, *paradysi quem honorificant Angelorum cives, Primus cælestis exercitus: Princeps militia cælestis: Præpositus animarum, Signifer sanctus*, Quæ non recens eusa sunt nomina, sed ex antiquis prædem sanctorum Patrum monumentis expressa: sic enim Divus Basilius illum orare & cõpellare so-

litus

ius erat; Tibi o Michael Duci superiorum spirituum qui dignitate & honoribus prelatas es ceteris omnibus spiritibus supernis, Tibi inquam, supplico. Quia idcirco à nobis commemorantur, tum ut debitum ei deferamus cultum, tum ut quanti sit nominis cum didicerimus, quantum inde presidium & quanta ex eius nomine pugnandi contra hostes industria nobis proponatur, facilius agnoscamus.

II. PUNCTUM.

SIC enim est, sic universos animas hostes, sic Carnem, Mundum & Dæmonem uno ictu expugnamus & vincimus, si quod significat Michael, **QVIS VIDEVIS?** tam animose & opportune quam hic Archangelus, usurpamus. Quod ut manifestius fiat, procedamus discurrendo pedetentim.

Primo sciendum est Dæmonem in ea semper esse mente ut se similem esse Deo contendat, neque enim facile deponit ex animo quod semel indidit, quin potius cum videat hominem sibi substitutum in beatitudine consequenda quam amisit, invidia simul & superbia velut alis duabus circumquaque movetur, ut & Dei cultum ab homine, & hominis beatitudinem à Deo dandam impediatur. Superbia eorum qui te oderunt ascendit semper. Satis quidem videt se non eo posse modo quo tentat, Dei similitudinem attingere, sed eam novis affectat modis. Sicut Deus colitur ab homine sic ille se colendum hominibus dabit. Sicut homines colendo Deum beatitudinem consequuntur, sic homines colendo Dæmonem beati esse desinent. Servata per Gratiam lege colitur Deus: neglecta per peccatum lege coletur Dæmon, Contra Deum pugnat in homine, contra hominem pugnat in Deo per peccatum offenso. Deum non potest in se impetere, impeter eum in homine quem inducet ad divinam offensam, inducet autem facile hominem per ipsum hominem.

Quod verat Deus homini tanquam malum animæ, hoc Dæmon proponet homini tanquam corporis bonum, ut sic in veritum sub specie boni tendat. Quod iubet homini bonum Deus, hoc tanquam malum homini Dæmon representabit, ut quam homo averfaret malum, tam averfetur quod jubet Deus. Nonne hinc illud va mundo sive hominibus intentatum? *Va qui dicitio malum bonum, & bonum malum; ponentes tenebras lucem, & lucem tenebras; ponentes amarum in dulce, & dulce in amarum.* Hinc plane omnis origo perditionis, nam sicut perditio est à

peccato, ita peccatib hac falsa boni & mali apprehensione. Non enim peccamus nisi voluntate, voluntas non peccat nisi dum se à bono convertit ad malum, non se ita convertit nisi ab intellectu mota, non ita movetur ab intellectu nisi ipse intellectus erret, non errat intellectus nisi per sensus corruptur, non corrumpitur nisi tentatus, non tentatur nisi à concupiscentia, concupiscentiam inflamat Dæmon, cum illa contra nos convenit, illa nos circumvenit, aggreditur, obsidet, occubat & suos efficit. *Explorat adversarius nostras armis, & acie sua tela, inquit S. Ambrosius. Vnū & idem est prælium Carnis, Mundi & Dæmonis, unum in hoc uno est positum quod caro concupiscat adversus spiritum, & spiritus adversus carnem. Hoc est quod facit mundum, si contra spiritum carni adheremus, hoc est quod unum tentat, vel quo uno nos tentat Dæmon, ut carnem spiritui præferamus, si carnem vincimus, Mundum & Dæmonem superamus. Non enim tentat Diabolus vel Angelus, inquit sanctus Augustinus, nisi quod in te carnaliter dominatur, Nam quomodo vincimus illos hostes quos non videmus, nisi quia carnales interiores motus nostros sentimus? Illos confitemur, illos percucimus, & illos percucimus. In amore pecunia dominatur avaritia, dominante tibi avaritia, Diabolus fornicator lucrum cum fraude proponit, Et quæ plura pergit in hunc sensum, hæc perque alibi, nec non ceteri quique Patres; neque in eam aperta diutius immorandum, sed eorum res revocanda ut tanquam indubitatum præsupponas, quod quidquid in nobis contra Deum & contra nos molitur Dæmon, sub specie boni vel mali sensibilis illud proponat. Unde ad illud expugnandum nihil aptius, quam ut majus bonum bono quod offert, & maius malum malo quod præferat, opponamus.*

Hoc est autem quod fit per illa verba, *quis ut Deus? proponit mihi Dæmon voluptatem, vel divitias vel honorem quibus exciter ad peccandum: At quis ut Deus? quæ major voluptas quam in Deo: vel quam Deus dare potest? Quæ majores divitiæ, quæ major gloria quam sequi Deum, quam possidere quod pollicetur cælum? Quidquid homo promittat, Quis ut Deus? quis tam fidelis & potens ut quod dicit, velit: quod velit, possit sicut Deus? Minatur mihi poenas mundus vel Dæmon; Quis ut Deus? quis graviores inferre potest poenas quam Deus? Ego autem ad Dominum aspiciam, inquit Propheta, quasi diceret, aspiciunt homines ad eum mundi*

Pl. 73.

Ifr. 5.

Iac. 8.

L. 1. Of. 4.

4. & 40.

Gal. 5.

Ier. 4.

Hie. 4.

Ier. 17. 149.

Ier. 17. 149.

Matt.

Ier. 17.

Ier. 17.

mundi quæ sunt suis objecta oculis, ut bonum inde quod proficiuntur, vel in illam quod fugi- aut haurire possint: Ego autem ad Dominum aspiciam, in quo verum bonum aut verum ma- lum disco verius quam in cæteris quibusve crea- turis.

Sic ipse Dominus in Evangelio cum suadet oculum qui nos scandalizat esse erudendum, vel abscindendam manum, vel amputandum pe- dem, quid aliud suadet quam triplicem illam ex- pugnandam concupiscentiam, quæ tribus hisce corporis partibus, oculo, manu & pede adun- bratur: ut in 3. parte demonstratum est; Quo id autem modo suadet nisi proponendo majus bo- num aut majus malum quod istis opponatur sensibilibus bonis aut malis? Quasi diceret, bo- num est inquires, duos habere oculos quibus vi- denda videas, At Ego longe melius esse si Deum videas, licet careas oculis. Malum est inquires, esse cæcum vel claudum, At Ego; quantum est gravius æternas pati tenebras? Quis ut Deus cui vel oculus vel pes, vel manus cõparetur, si fru- endum Deo vel oculo vel re quavis carissima, quis ut Deus, quo magis frui qua oculo sit optabilius Si carendum Deo vel oculo, quis ut Deus quo ca- rere quàm oculo sit formidabilis?

Sic susce & præclare admodum sanctus Au- gustinus cujus nonnulla spatium jam ante relata sunt, sed hic totus est audiendus. Omnia pecca- ta duces faciunt in homine, CUPIDITAS ET TI- MOR. Cogitate, discite, interrogate corda ve- stra, perscrutaminis conscientias, videte utrum pos- sint esse peccata, nisi aut cupiendo aut timendo: proponitur tibi præmium, ut pecces, id est, quod te delectet, facis propter quod cupis: sed forte non in- ducere donis; terretis minus, facis propter quod times. Corruptere te vult aliquis, ut dicas, verbi gratia, falsum testimonium, innumerabilia sunt, sed plura propono, de quibus cetera conji- cis. Attendisti tu Deum, & dixisti in animo tuo, quid prodest homini si totum mundum lucre- tur, anima autem sua detrimentum patiarur? Non adducor præmio ut perdam animam meam pro lucro pecunie. Convertit ille se ad inveniendum metum, qui præmio corruptere non valuit, inci- pit minari damnum, & exultationem, cadit, fortas- sis mortem. Ibi jam si cupiditas non valuit, fortè timor valebit ut pecces. Porro autem si de Scri- pturis contra cupiditatem venit tibi in mentem, quid prodest homini si totum mundum lucretur, anima autem sua detrimentum patiarur? Veniat

etiam contra timorem in mentem, Nolite timere eos qui corpus occidunt, animam autem non pos- sunt occidere, Quicumque te vult occidere, usque ad corpus ei licet, usque ad animam non licet. Anima tua non morietur, nisi tu eam volueris oc- cidere. Perimat aliam inquit as carnem tuam, dū servet Veritas animam tuam. Si autem à Veritate resiliens, quid tibi amplius facturus est inimi- cus, quàm tu tibi ipse facis? Inimicus sapiens car- nem potest occidere, tu autem dicendo falsum te- stimonium, animam occidis. Audi Scripturam, Os quod mentitur occidit animam. Itaque fratres mei ad omne rectè factum amor & timor ducit. Pe- facias bene, amas Deum & times Deum: Ut au- tem facias male, amas mundum, & times mun- dum. Hac duo convertentur ad bonum. Amabne terram, ama vitam æternam; timebas mortem, si- me gehennam. Quidquid tibi iniquo promiserit mundus, nunquã potest dare quantum dabit ju- sto Deus? Quidquid tibi iusto minatus fuerit mundus, nunquid potest facere quod facit iniquo Deus? Vis audire quid daturus est Deus, si iusto vixeris? Venite benedicti Patrie mei, percipite re- gnum quod vobis paratum est ab origine mundi, Vis audire quid facturus est impiis? Ite iniquem æ- ternum qui paratus est Diabolo & Angelis ejus. Bene quidem tibi nihil aliud vis, quàm ut bene tibi sit: Nam in eo quod amas, vis ut bene tibi sit: & in eo quod times, non vis ut male tibi sit: sed non in ea regione quæris, in qua quaerendum est. Festinare Nam & sine indigentia vis esse, sine molestia? Bo- num est quod vis, sed tolera quod non vis, ut as- sequaris quod vis.

III. PUNCTUM.

QUAMOBREM aperte vides quid sit, quod in praxi proponitur, & quàm sit affine illi quod gessit Michael dum expugnavit Damo- nem; simulque vides quàm esse possit efficax, si opportune & religiose illa usurpes verba, qui- bus bonum melius bono inferiori, & malum gravius malo leviori opponatur: Quid est igitur quod non illa usurpes? Accipe gladium 2. Mach. Sanctum, dicebat Jeremias Judæ Machabæo, 15. munus à Deo, in quo desicies ad versus populi mei Israel. Quod & revera contigit, Accipe & tu gladium in quo tuos desicies ad versus. Acci- Ephes. 6. pite armaturam Dei, clamabat Apostolus, ut pos- sis resistere in die malo, & in omnibus perfectè stare. Quamã autè hæc armatura nisi quærite in

Eff 2 duciat

For 4. Heb. 1.

In. 2. 79.

Matt. 16.

Matt. 10.

Sap. x.

Matt. 25.

Ibid.

2. Mach.

Ephes. 6.

duerat & induendam omnibus proponebat; *Nihil horum vereor, nempe malum quae proponebantur, Nec facio animam meam pretiosorem quam me.* Id est, nec bonum ullum est in hac vita quod tanti faciam, quam bonum aeternum.

2. Cor. 4. *Non contemplantibus nobis quae videntur, sed quae non videntur. Quae enim videntur temporalia sunt: quae autem non videntur, aeterna sunt.* Sic Hebraeis congratulans; *rapinam*, inquit, *honorum vestrorum cum gaudio suscepistis, cognoscentes vos habere meliorem & manentem substantiam.*

In hoc multum erras quando se mala quaedam offerunt patienda, vel bona quaedam scabilia perfruenda, Tu quod praesens est solum cogitas, non quod futurum. Times malum praesens & fugis, sed non vides te fugiendo istud praesens malum, incidere in gravius; quod certe impudens est & incauti. *Qui eimem praesentem, irruat super illos nix, quae pruina est gravius.*

Vide in 2. parte, Dominica Sexagesimae. In 3. parte, die 21. Junii. In hac 4. parte tota Hebd. 17. ubi de paupertate & divitiis. *Nate nate, memento aeterna vita, caelum suspice & ibi regnare inuere: tibi enim vita non eripitur, sed mutatur in melius.* Sic mater Symphoriani Martyris puerum filium in tormentis patientem confirmabat: sic filius a matre confirmatus patienter & laetè martyrium consummavit.

Dices fortè, quod si de fide ageretur, ita te gereres. Sed cur ita potè, nisi quia vel Dei gloria, vel tua salus, te mouerent ad agendum? At quoties de vitando peccato agitur, quod sepe fit in isto conflictu cum carne & daemone; nonne & Dei gloria, nonne & tua salus in apertum satis discrimen adducuntur, nisi pro illis dimices, & oblato adversarium imperas gladio? Parum illi est ante fide vel castitate violata impugnet dum te expugnet, Unum hoc cogita in cuiusvis peccati periculo, te pugnare cum daemone. Non minus peccatum horreas quam ipsum Satanam. Sic utrumque Apol-

lus eodem nomine comprehendens: *Deus*, inquit, *pacis conterat Satanam sub pedibus vestris velociter.* Quid est conterat Satanam, nisi peccatum obtinendo, nisi conferendo gratiam qua tu cum illo peccatum, & in peccato Satanam sub tuis pedibus conteras? o te felicem si sic tuis substratum pedibus Satanam habebas, si sic gladium exercitum geras quo illum tibi substernas? Nonne sic Michaellem exhibebis, nonne sicut ceteri angeli cum illo contra draconem pugnabis? E contra verò nisi pugnes, nisi vincas, quid nisi sub Satanæ pedibus jaceas? *A quo animi quis superatus est, huius & seruus est.* Ita ne verò possis id ferre? *Quasi à facie colubri*, dicebat Sapiens, *fuge peccata*, non cum solum intelligens colubum qui sensibilem sui horrorem injicit, sed eum etiam quem nisi cogitando & credendo exhorretare possis; quasi diceret tanquam à facie daemoneis fuge peccatum. nam reuera facies daemoneis, non est alia quam peccati facies, cum nisi à peccato habeat quod sic ita deformis ut pingitur. Jam enim supra dictum est, tolle peccatum à daemone, nec minus erit decorus quam Michael; pone in Michael peccatum, nec minus erit indecorus quam ipse daemone. Solo peccato seu gratia opposita distinguuntur illi duo. Vides quanta intervallo distinguantur? Hoc est intervallum status gratiae & peccati, hoc est intervallum boni & mali pro quo dimicas, quando contra daemoneis, quando contra carnem, quando contra peccatum dimicas. Aut Michaellem te oportet esse aut Satanam. Hoc agitur in hoc certamine quo de peccato agitur.

Vide in 3. parte, post Hebdom. 10. ubi de Missionibus c. 15.

